

EDUARDO BALSIO MENŲ GIMNAZIJOS PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pirmos pagalbos organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja pirmos pagalbos organizavimą, teikimą ir atsakomybę Eduardo Balsio menų gimnazija (toliau – Gimnazija).

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 **„Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“** (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-03-11 d.); Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2000 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 113 **„Dėl moksleivių nelaimingų atsitikimų tyrimo, registravimo ir apskaitos nuostatų“**; Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 **„Dėl privalomųjų pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymų ir atestavimo tvarkos aprašas“** (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019-11-01 d.); Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro **„Dėl Sveikatos priežiūros mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo“** 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1035/ISAK-2680 (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2019-12-11 d.). Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. sausio 26 d. įsakymu Nr.V-93 **„Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Istaiga, vykdanči ikimokyklinio ir/ar priešmokyklinio ugdymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“** (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-04-20 d.), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 **„Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“** (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2020-05-01 d.); Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. V-450 **„Dėl sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą, pirmosios medicinos pagalbos vaistinėlių ir pirmosios pagalbos rinkinių“** pagal pavyzdinį Pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos aprašą (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2022-03-11 d.).

3. Aprašą įgyvendina gimnazijos darbuotojai ir dirbti Gimnazijoje paskirtas visuomenės sveikatos specialistas, bendrosios praktikos slaugytojas. (toliau – Sveikatos specialistas).

4. Pirmosios pagalbos teikimas apima įvykio vietos saugumo ir nukentėjusiojo būklės įvertinimą, gyvybei pavojingos fizinės ir/ar psichikos būsenų atpažinimą, emocinės, psichologinės ir pirmosios pagalbos organizavimą, įskaitant pradinį gaivinimą, kraujavimo stabdymą, tvarstymą, nukentėjusiojo parengimą transportuoti, pažeistos kūno dalies, esant lūžimui ar išnirimui, imobilizavimą, traumuočių, sužalotų asmenų nešimą, pirmosios pagalbos teikimas asmenims, patyrusiems anafilaksiją, suspaudimą, elektros traumą, terminį ar cheminį nudegimą, paveiktiems žaibo, ištiktiems saulės ar šilumos smūgio, sušalusiems, skendusiams, bandžiusiems pasikarti, užspringusiems, įvykus miokardo infarktui, galvos kraujotakos sutrikimams, epilepsijos priepuoliui, apalpus, netekusiems sąmonės, įkąstiems vabzdžio ar gyvūno, apsinuodijusiems, svetimkūnių, nuodingų ir pavojingų medžiagų patekimo į akis, į kvėpavimo takus, ant odos bei kitais žmogaus gyvybei ir sveikatai grėsmę keliančiais atvejais.

II. PIRMOSIOS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

5. Kilus grėsmei mokinio (kito asmens) gyvybei arba esant ūmiai pavojingai sveikatos būklei pirmąją pagalbą teikia Gimnazijos darbuotojas, esantis arčiausiai nukentėjusiojo.

6. Jei Gimnazijoje tuo metu dirba Sveikatos specialistas, jis kuo skubiau kviečiamas į įvykio vietą, išitraukia į pirmosios pagalbos teikimą ir ją perima. Tuo atveju, kai Sveikatos specialistas gimnazijoje įvykio metu nedirba, pilnavertę pirmąją pagalbą susirgusiam, patyrusiam traumą ar ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktam mokiniui (kitam asmeniui) privalo suteikti įvykio vietoje arba arčiausiai jos esantys pedagogai.

7. Traumą patyręs arba ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktas mokinys (kitas asmuo), jei tam yra galimybė, paguldomas įvykio vietoje, kol bus įvertinta jo sveikatos būklė, suteikta pirmoji pagalba ir priima sprendimus dėl tolimesnių pagalbos teikimo veiksmų, esant būtinybei kviečiama greitoji medicininė pagalba (toliau – GMP).

9. Jei traumą patyręs arba ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktas mokinys (kitas asmuo) negali eiti arba jo judinimas gali turėti neigiamą įtaką jo sveikatos būklei, jis po pirmosios pagalbos suteikimo paliekamas ir nuolat stebimas įvykio vietoje, kol atvyks GMP.

10. Jei patyręs traumą ar ištiktas ūmaus sveikatos sutrikimą mokinys (kitas asmuo) gali eiti ir tai neturi įtakos jo sveikatos pablogėjimui, jis palydimas į Gimnazijos sveikatos kabinetą.

11. Gimnazijos teritorijoje traumą patyręs arba ūmaus sveikatos sutrikimo ištiktas mokinys (kitas asmuo), leidžiant jo sveikatos būklei ir/ar įvykio aplinkybėms iš įvykio vietos perkeliamas (įnešamas, atvedamas) į Gimnazijos patalpas.

12. Suteikus pirmąją pagalbą ir, įvertinus mokinio (kito asmens) būklę, informuojami:

12.1. susirgusio ar nukentėjusiojo mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) teisėti mokinio atstovai;

12.2. gimnazijos administracija (direktorius, direktoriaus pavaduotai ugdymui);

12.3. mokinio klasės vadovas (jei tuo metu nedirba).

13. Atvejai, kai būtina skambinti bendruoju pagalbos telefono numeriu 112:

13.1. iškilus grėsmei gyvybei, sveikatai;

13.2. įtarus, kad mokinys ar kitas žmogus bando nusižudyti;

13.3. aptikus sprogmenį;

13.4. smurto atveju;

13.5. kėsınamasi pagrobti, sugadinti ar sunaikinti turtą;

13.6. įvykus eismo įvykiui;

13.7. žmogui skęstant;

13.8. gaisro atveju.

14. Veiksmai kviečiant pagalbos tarnybas 112:

14.1. būtina apibūdinti vietą, į kurią turi atvykti pagalbos tarnybos;

14.3. išsamiai apibūdinti situaciją (nurodyti kas įvyko);

14.4. nurodyti galimą nukentėjusiųjų skaičių ir amžių;

14.5. informuoti, ar nukentėjusieji sąmoningi, ar kvėpuoja;

14.6. nenutraukti pokalbio, kol jo nenutrauks operatorius.

15. Būtinai GMP iškvietimo atvejai:

15.1. nukentėjusysis nesąmoningas;

15.2. nukentėjusysis sunkiai kvėpuoja, dūsta;

15.3. nukentėjusysis jaučia diskomfortą, skausmą ar spaudimą krūtinėje, kuris trunka ilgiau kaip 5 min. arba kartojasi;

15.4. nukentėjusysis labai kraujuoja;

15.5. nukentėjusysis vemia ar kosi krauju;

15.6. nukentėjusysis jaučia nepraeinantį spaudimą ar skausmą pilve;

15.7. esant nukentėjusiojo traukuliams;

15.8. nukentėjusysis skundžiasi stipriu galvos skausmu arba neaiškiai kalba;

15.9. įtarus nukentėjusiojo apsinuodijimą;

15.10. įtarus nukentėjusiojo galvos, kaklo ar nugaros sužeidimus;

15.11. įtarus nukentėjusiojo kaulų lūžius;

15.12. įtarus ūmią alerginę reakciją (nuo vabzdžio įgėlimo, maisto ir pan.).

16. Dėl patirtos traumos ar ūmaus sveikatos sutrikimo kilus grėsmei mokinio gyvybei arba esant ūmiai pavojingai jo sveikatos būklei GMP iškviečia jam pirmąją pagalbą teikiantis Sveikatos specialistas arba arčiausiai nukentėjusiojo tuo metu esantys ir pagalbą teikiantis kitas Gimnazijos darbuotojas/darbuotojai.

17. Apie GMP arba kitų pagalbos tarnybų iškvietimą visais atvejais nedelsiant informuojamas gimnazijos direktorius arba tuo metu jo pareigas atliekantis kitas administracijos darbuotojas. Jei GMP arba kitos pagalbos tarnybos iškviečiamos dėl konkretaus mokinio, nedelsiant informuojami ir teisėti mokinio atstovai. Gimnazijos direktorių apie GMP arba kitų pagalbos tarnybų iškvietimą informuoja ją iškvietęs Gimnazijos darbuotojas, o Teisėtus mokinio atstovus – grupės auklėtojas/klasės vadovas arba socialinis pedagogas.

18. Jeigu organizuojant susirgusio ar nukentėjusiojo mokinio gabenimą į gydymo įstaigą nepavyksta susisiekti su teisėtais mokinio atstovais, gimnazijos darbuotojas privalo palydėti nukentėjusį į ligoninę ir lieka su juo, kol atvyks Teisėti mokinio atstovai.

III. REIKALAVIMAI GIMNAZIJS DARBUOTOJŲ PASIRENGIMUI

19. Visi Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, mokytojų/auklėtojų padėjėjai, privalo būti išklause privalomojo pirmosios pagalbos mokymo kursus, turėti tai patvirtinantį pažymėjimą. Kursų metu įgytos žinios periodiškai atnaujinamos kas penkerius metus.

20. Sveikatos specialistas ir visi Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai, mokytojų/auklėtojų padėjėjai turi mokėti teikti pirmąją pagalbą asmenims, kurių gyvybei ar sveikatai dėl nelaimingo atsitikimo Gimnazijoje arba ūminės pavojingos ligos gresia pavojus:

20.1. įvertinti pagrindinius gyvybės požymius (sąmonę, kvėpavimą, širdies veiklą);

20.2. atlikti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą;

20.3. gaivinti netekus sąmonės, užspringusius, išstiktus šoko, perkaitusius, išstiktus saulės smūgio ar elektros traumos, pavojingos gyvybei būklės dėl ūmių ligų, apsinuodijimų bei traumų atvejais.

21. Kiekvienas Gimnazijos darbuotojas privalo žinoti:

21.1. kurioje Gimnazijos vietoje yra laikomas pirmosios pagalbos rinkinys;

21.2. koku telefonu reiktų kreiptis įvykus nelaimingam atsitikimui ar kitai situacijai, reikalaujančiai neatidėliotinių veiksmų.

22. Gimnazijos direktoriaus įsakymu atsakingu už įstaigos pirmosios pagalbos rinkinių priežiūrą paskirtas Gimnazijos darbuotojas turi būti susipažinęs su jame esančiomis priemonėmis.

IV. GIMNAZIJS APRŪPINIMAS PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKIMUI REIKALINGOMIS PRIEMONĖMIS

23. Pirmosios pagalbos rinkiniai turi būti paženklinėti teisės aktų nustatyta tvarka, gerai matomoje vietoje, lengvai pasiekiami darbo (ugdymo) ir/ar laisvalaikio metu..

24. Pirmosios pagalbos rinkinys turi būti pilnai sukomplektuotas, nuolat atnaujinamas ir papildomas pagal pirmosios pagalbos rinkinio aprašymą. Jame neturi būti pasibaigusio tinkamumo vartoti laiko, netinkamos kokybės priemonių.

V. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Sveikatos specialistas koordinuoja pirmosios pagalbos teikimą Gimnazijoje ir kartu su pedagogais yra atsakingas už jos teikimą bei teikimo organizavimą.

26. Šio Aprašo vykdymo kontrolę vykdo ir gimnazijos darbuotojo funkcijų įgyvendinimą pagal savo kompetenciją kontroliuoja Gimnazijos direktorius ar jo įgaliotas asmuo.